

Before Balwant Rai, J

ਬਲਵੰਤ ਰਾਏ ਜੇ.

ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ

Crl. M. 5860/M/1991

25 ਸਤੰਬਰ 1998 ਈ

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 - ਐੱਸ. 13(2) ਅਤੇ 17 ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ (ਸੀ) — ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 — ਐੱਸ. 156 ਅਤੇ 482—ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897, — ਐੱਸ. 6 ਅਤੇ 24— ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1947 ਦੇ ਐੱਸ. 5-ਏ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ 9 ਜੁਲਾਈ, 1968 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ—ਪੁਲਿਸ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਕੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਮਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਅਪੈਰਾਥ - S. 17(c) ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਸਮਾਨ ਅੱਗਦਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨਾ - 1968 ਦੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਬਚਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ 1988 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ (ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪੂਰੇ 1897 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਮਾਮੂਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਬੱਚਤ ਧਾਰਾ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਐਕਟ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 6 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪੂਰੇ ਐਕਟ ਨੂੰ।

(ਪੈਰਾ 37)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨਾ ਤਾਂ 9 ਜੁਲਾਈ 1968 ਅਤੇ 12 ਅਗਸਤ, 1968 ਦੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਸੀ।
ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988

(ਪੈਰਾ 40)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 156 ਕਰੋੜ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ। ਪੀਸੀ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਉਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਭਾਵ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (3) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਧਾਰਾ 156 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਛਾਣਯੋਗ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜੋ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਠੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 156 ਕਰੋੜ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2)। ਪੀਸੀ ਹੇਠਲੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 156 (2), 1988 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਦੀ ਧਾਰਾ 156 ਕਰੋੜ ਪੀ.ਸੀ

(ਪੈਰਾ 41)

ਅੱਗੋਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਅਧੀਨ 9 ਜੁਲਾਈ, 1968 ਅਤੇ 12 ਅਗਸਤ, 1968 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਐਕਟ, 1988 ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਗਾੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 1988 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧੀਨ ਅਪੈਰਾਥ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਧਾਰਾ 17(ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰਫ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਰੈਂਕ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪੈਰਾਥ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਰਨਾ।

(ਪੈਰਾ 43 ਅਤੇ 44)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦਿਨੇਸ਼ ਗੋਇਲ ।

1 .ਪੀ.ਐਸ.ਸਿੱਧੂ, AAG ਪੰਜਾਬ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਬੀ ਰਾਏ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਅੱਠ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਫੁਟਕਲ. ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ: 1991 ਦੀ 5860-ਐਮ, 397 ਐਮ, 1992 ਦੀ 2441-ਐਮ, 1993 ਦੀ 17558-ਐਮ, 1993 ਦੀ 5772-ਐਮ, 1994 ਦੀ 8262-ਐਮ, 1995 ਦੀ 14806-ਐਮ ਅਤੇ 1995 ਦੀ 318-ਐਮ, 1997 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 482 ਕਰੇਡ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੰ: 46 ਮਿਤੀ 15 ਮਾਰਚ 1991, ਥਾਣਾ ਕੋਤਵਾਲੀ, ਥਾਣਾ ਜਗਰਾਉਂ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੰ: 45 ਮਿਤੀ 28 ਫਰਵਰੀ, 1991, ਥਾਣਾ ਕੋਤਵਾਲੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੰ: 187 ਮਿਤੀ 21 ਅਕਤੂਬਰ, 1991 ਥਾਣਾ ਕੋਤਵਾਲੀ ਥਾਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪੀ.ਸੀ. 62 ਮਿਤੀ 9 ਜੂਨ 1993 ਥਾਣਾ ਸਿਟੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੰਬਰ 83 ਮਿਤੀ 15 ਮਈ 1991 ਥਾਣਾ ਨੂਰ ਮਹਿਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਜਲੰਧਰ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੰਬਰ 47 ਮਿਤੀ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 1991 ਥਾਣਾ ਸਰਾਭਾ ਨਗਰ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੰ. 22 ਮਿਤੀ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1992, ਥਾਣਾ ਲੋਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 109 ਮਿਤੀ 28 ਜੁਲਾਈ, 1991, ਥਾਣਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 4, ਜਲੰਧਰ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। Cr1 ਤੋਂ ਤੱਥ ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। 1991 ਦਾ ਐਮ. ਨੰਬਰ 5860-ਐਮ (ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ)।

(2) ਉਪਰੋਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਬਾਹੋਵਾਲ, ਥਾਣਾ ਨਿਹਾਲਸਿੰਘਵਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਗਰੀਬ ਸਿੰਘ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ 15 ਮਾਰਚ, 1991 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਅਨੇਕਚਰ ਪੀਆਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗਰੀਬ ਸਿੰਘ, 11988 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 117 ਦੀ ਧਾਰਾ 117 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗਰੀਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। , ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਤਾਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੇ ਸਬੰਧਤ 1 ਦਰਜੇ ਦੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਤੋਂ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ (ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਤੱਕ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਕਰੀਅਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੂੰ ਜਾਲ ਵਿਛਾਉਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਮੇਤ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(4) ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗਰੀਬ ਸਿੰਘ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ

ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਉਪਬੰਧ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 30(2) ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਨੇਕਚਰ ਆਰਐਲ ਅਤੇ ਆਰ 2 ਨੇ ਸਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਰੇਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਬਤੌਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ 1000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਦਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ 5000 ਰੁਪਏ ਲਏ। ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਅਨੇਕਚਰ R1 ਅਤੇ R2 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ 1st ਕਲਾਸ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(5) ਮੈਂ ਪਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(6) ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1988 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾਥ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ 1988 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਐੱਸ.

, (7) ਰਿਸ਼ਵਤ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਨਾਮ ਹੈ; ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਜਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੈਤਿਕ ਪਤਨ ਹੈ। ਘੁਟਾਲੇ, ਹਵਾਲਾ, ਘਪਲੇ, ਸਕੂਲ/ਕਾਲਜ ਦੇ ਦਾਖਲੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ, ਚੰਦੇ, ਪਲਾਟ/ਮਕਾਨ/ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਆਦਿ ਅਤੇ ਭਰਤੀਆਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਬਦਬੂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਬੋਨ ਮੈਰੇ ਨੂੰ ਖਾ ਰਹੀ ਕੈਂਸਰ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਹਰ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

8.) ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚ. ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਤੋਂ 10 ਵਿੱਚ:-

9. 'ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ' ਦੇ ਸੰਕਲਪ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਡੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸਾਡੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਮਣੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਸਰਵਉੱਚ ਹੈ।
5. ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉੱਚਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਉੱਚਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਤਾਕਤਵਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਅਮੀਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ।
6. ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਆਯਾਮੀ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਉਸਾਰੂ ਉਪਚਾਰਕ ਉਪਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੀਆਂ ਗਰਮ ਅਤੇ ਲੰਬੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਕੀਤੀ ਹੈ। , ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗੇ।
7. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਅਨਾਟੋਮੀ, ਮਾਪਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਨਤਕ ਖਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
8. ਭਾਵੇਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਦੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਟੋਨਾਰਕਟਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਮਾਜ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਬਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਵਧਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਕੈਂਕਰ ਵੈਨੇਲਿਟੀ ਦੇ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਮੋਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਲੜਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਜਾਂਚਿਆ ਅਤੇ ਮਿਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਨੈਤਿਕ ਨਿਘਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜਹੀਣ ਬਣਾ ਦੇਣਾ।
9. ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਧਰਮੀ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿਰਫ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਅਮਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੈ।

10. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਰੁੱਧ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਮਨਸੂਬੇ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਮਖੌਲ ਅਤੇ ਅਪਵਾਦ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਖਰਕਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(9) ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਨੇ 'ਕਾਨੂੰਨ' ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ। ਜਦੋਂ ਸਾਲ 1860 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਅਪੈਰਾਥ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ II ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1947 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1952 ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਫਿਰ 1964 ਵਿੱਚ ਸੰਥਾਨਮ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ 1988 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 1947 ਐਕਟ. ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੌਜੂਦਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਵਧਾ ਕੇ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ। ਸੰਥਾਨਮ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1947 ਵਿੱਚ 1964 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧਿਆਏ IX ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਰਾਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਹਨ। ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 1944 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਵੀ ਹਨ, ਜੋ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੌਲਤ ਨੂੰ ਕੁਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਦੌਲਤ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਬਿੱਲ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

'ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਰਨਾ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 161 ਤੋਂ 165A ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੈਰਾਥਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੈਰਾਥਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਚਾਉਣ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।'

(10) ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1954 (1954 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. 37) 1 ਜੂਨ, 1955 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਸਾਲ 1972 ਵਿੱਚ, ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ (ਸੋਧ) ਦੁਆਰਾ "ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।) ਐਕਟ (1971 ਦਾ 41 ਜੇ), ਐੱਸ. 2 (26 ਜਨਵਰੀ, 1972 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ)। 1954 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਰਿਪੀਲ ਅਤੇ ਸੇਵਿੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਐਕਟ ਇਸ ਐਕਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 25(2) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"25(2)। ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਨਿਯਮਾਂ,

ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਜਿਹੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਸਿਵਾਏ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲੇ, ਸੋਧੇ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ।

(11) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮ, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਏ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। , ਉਸ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ, ਸੋਧਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

(12) ਰੀ: ਸਾਂਬਾਯਾ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 348 ਵਿਚ, ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਪੈਰਾਪਿਕ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਗਿੱਦਲੂਰ ਪੰਚਾਇਤ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ 29 ਸਤੰਬਰ, 1995 ਨੂੰ ਗਿੱਦਲੂਰ ਵਿਖੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਤੇਲ ਵਪਾਰੀ ਸੀ, ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਤੇਲ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਨੇ ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਤੇਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ।

(13) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਤੇਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਐਡਲਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1918 ਦਾ ਐਕਟ III) ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਥਾਨਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਭੋਜਨ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ, ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਂਡੇ ਜਾਂ ਬਰਤਨ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰੋ। ਪਰ ਉਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ (1954 ਦਾ ਐਕਟ XXVII) ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 1 ਜੂਨ, 1955 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ, ਡਿਲੀਵਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖੇਪਕਰਤਾ ਤੋਂ ਭੋਜਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੇਖ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਮੂਨੇ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ। ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਲਈ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹਾ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(14) ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਭੋਜਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਭੋਜਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1918 ਦੇ ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ III ਦੀ ਧਾਰਾ 7 1954 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ XXXVII ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸਥਾਨਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਪਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਕੋਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਕੱਲੇ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਐੱਸ. 25 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬੱਚਤ ਧਾਰਾ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(15) ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ, 1955 ਨੂੰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1955 ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸੰਸਦ ਦਾ ਐਕਟ ਬਣ ਗਿਆ। 1955 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 1955 (1955 ਦਾ 1) ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਕਮੀ, ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵੰਡ, ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 16(2) ਅਤੇ 16(3) ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

(16) (2) ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਪਰਮਿਟ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਣਾਇਆ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਪਰਮਿਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

(16)(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ। (2) ਜਨਰਲ ਕਲੈਂਜ਼ ਐਕਟ, 1897 (10 ਦਾ 1897) ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਐਕਟ ਸੀ।

(16) ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਮੋਡੀਟੀ ਐਕਟ, 1955 ਦੇ 7 ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਏਮਪਰਰ ਬਨਾਮ ਰਣਫੋਡਿਆਲ ਹੀਰਾਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, (2) ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ 3 ਧਾਰਾ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਹੈ) ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਹਨਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਹੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਉਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਿੰਨੀ ਦੰਡਕਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ। ਧਾਰਾ 16(2) ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸ਼ਬਦ ਐਕਟ ਦੇ ਹਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵੀ "ਆਰਡਰ ਮੋਡ" ਸ਼ਬਦ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ "ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸਮਝਿਆ" ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਇੱਕ ਅਪੈਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(17) ਸੁਧਾਰੂ ਭੂਸ਼ਨ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, (3) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ "ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ"। ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ

(2) ਏਆਈਆਰ 1948 ਬੰਬਈ 370

(3) ਏਆਈਆਰ 1963 ਕਲਕੱਤਾ 61

ਵੈਸਟ ਬੰਗਾਲ ਸਾਫਟ ਕੋਕ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਆਰਡਰ, 1955 ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਐਕਟ, 1955 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1955 ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਾਫਟ ਕੋਕ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਆਰਡਰ, 1955, ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, 1955 ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਐਕਟ, 1955 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਅਧੀਨ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਾਫਟ ਕੋਕ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਆਰਡਰ, 1955 ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਫਟ ਕੋਕ ਆਰਡਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। (1) ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਐਕਟ, 1955, ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (c), (d), (e), (f), (i) ਅਤੇ (j) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 18, CI.(4 :)/55 * /1, ਮਿਤੀ 10 ਜੂਨ, 1955, ਉਤਪਾਦਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ। ਉਤਪਾਦਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ 10 ਜੂਨ, 1955 ਦਾ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਭਾਗ A ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਾਫਟ ਕੋਕ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਆਰਡਰ, 1955, ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 2215-SD, ਮਿਤੀ 7 ਅਕਤੂਬਰ, 1955 ਅਤੇ ਕਲਕੱਤਾ ਗਜ਼ਟ, ਮਿਤੀ 20 ਅਕਤੂਬਰ, 1955 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ, ਧਾਰਾ 16 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (1) (ਬੀ) ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਐਕਟ, 1955 ਦਾ।

(18) *ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (4)* ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਲਾਈਟ ਡੀਜ਼ਲ ਆਇਲ ਅਤੇ ਕੈਰੋਸੀਨ ਡੀਲਰਜ਼ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਆਰਡਰ, 1978 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪੀ. ਡੀਲਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਖੋਜ ਕਰੇ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਕਤ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ:-

“ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਝਲਕ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸ਼ਿਲਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਡੀਲਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹਾਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਹਲਕੇ ਡੀਜ਼ਲ ਤੇਲ ਜਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ, ਸਟੋਰ, ਵੰਡਿਆ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਮੰਨਿਆ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ

ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਲਕੇ ਡੀਜ਼ਲ ਜਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪੋਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਿਸ਼ਿਵਾਰ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਲੇਖ ਦੇ ਸਟੋਰੇਜ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਜੁਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੋ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਰਡਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੋਜਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਾਬਤਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਆਦਿ ਸੰਬੰਧੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀਆਂ ਅਸੰਗਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੋਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੋਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਜਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਜਾਂ ਡੀਜ਼ਲ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋਵੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨਰਿੰਦਰ ਨੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਮੰਦੋਨਜ਼ਰ, ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(19) ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ *ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ*, (5); ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ 29 ਜੂਨ, 1990 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10.40 ਵਜੇ ਸ਼੍ਰੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਹਾਇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮੋਗਾ ਗੈਸ ਸਰਵਿਸ, ਮੋਗਾ ਦੇ ਸ਼ੋਅ-ਰੂਮ ਅਤੇ ਗੋਦਾਮ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ.ਐਸ. ਗੁਜਰਾਲ, ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦਾ ਵਜ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤੋਲਣ 'ਤੇ ਸਿਲੰਡਰ ਦਾ ਵਜ਼ਨ ਘੱਟ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਮੋਗਾ ਗੈਸ ਸਰਵਿਸ ਨੇ ਤਰਲ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਗੈਸ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਐਂਡ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਆਰਡਰ, 1981 ਦੇ ਕਲਾਜ਼ 6(6) (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੰਟਰੋਲਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਐਸ.ਪੀ

ਪੁਲਿਸ, ਫਰੀਦਕੋਟ। ਉਸ ਦੇ ਮੀਮੋ ਨੰ: 90/8576, ਮਿਤੀ 4 ਜੁਲਾਈ, 1990 ਨੂੰ *ਦੇਖਦਿਆਂ ਉਕਤ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ* ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਟੈਂਡਰਡ ਵੇਟਸ ਐਂਡ ਮਾਪ ਐਕਟ, 1976 ਦੀ ਧਾਰਾ 72 ਕਲਾਜ਼ (ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੈਟਰੋਲੋਜੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮੋਗਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲਾ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੈਟਰੋਲੋਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ। ਉਪਰੋਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਮ ਅਪੈਰਾਟਿਵ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਆਮ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਮਨੋ ਹੋਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

(20) *ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (6)* ਵਿਚ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 5 ਜਨਵਰੀ, 1989 ਨੂੰ ਅੱਠ ਪੀਡਬਲਿਊਜ਼ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਇਆ। ਹਰੇਕ ਨੂੰ 8 ਲੀਟਰ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਵੇਚਣ ਸਬੰਧੀ ਫਰਜ਼ੀ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1955. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਰੋਹਤਕ ਦੁਆਰਾ ਏਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਹਰਿਆਣਾ ਕੈਰੋਸੀਨ ਡੀਲਰਜ਼ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਆਰਡਰ, 1976 ਦੀ 25 ਜਨਵਰੀ, 1986 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਧਾਰਾ 11(1) ਹੋਇਆ। ਮੰਨਿਆ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਆਰਡਰ ਨੂੰ 25 ਜਨਵਰੀ, 1986 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਖਲੇ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ, ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਭਾਵ ਸਹਾਇਕ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰੋਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਸਹਾਇਕ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲਾ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(21) ਨਰੋਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 (ਛੋਟੇ NDPS ਐਕਟ ਲਈ) ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 14 ਨਵੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, — SO ਨੰ. 821 (E), ਮਿਤੀ 14 ਨਵੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ। ਅਮਲ ਵਿੱਚ, 1985 ਦਾ ਐਕਟ, ਅਫੀਮ ਐਕਟ, 1857 (13 ਦਾ 1857), ਅਫੀਮ ਐਕਟ, 1878 (1878 ਦਾ 1) ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ, 1930 (1930 ਦਾ 2) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 82 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਨੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੁਝ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਇਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 74 ਨੂੰ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"74. ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, - ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਭਿਆਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਰੇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ।

(22) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ, 1985 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਰ > 1 ਕਰਮਚਾਰੀ 1 ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 82 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਗੈਰ-ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਫੀਮ ਐਕਟ, 1857 (1857 ਦਾ 13) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ 1878 (1878 ਦਾ 1) ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਕਟ, 1930 (1930 ਦਾ 2) (ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

24. ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ।—ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੋਧ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਦ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਆਰਡਰ, ਸਕੀਮ, ਨਿਯਮ, ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ, ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ, ਅਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਲਈ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਆਰਡਰ, ਸਕੀਮ, ਨਿਯਮ, ਫਾਰਮ ਜਾਂ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕੋਦਰੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮ, ਜੋ, ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਐਕਟ, 1874, (1874 ਦਾ 14) ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਜਾਂ 5 ਦੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਸਤਾਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ, ਅਜਿਹੇ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

(23) ਮੁਰਲੀ ਧਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ, (7) ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਅਤੇ 82 ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕਲੈਂਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ:-

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਫੀਮ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੱਕ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਗੇ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਅਤੇ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ।

(24) ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 484 ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਚਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

484. ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬੱਚਤ ਕਰਨਾ।— (1) ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1898 (1898 ਦਾ 5), ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(2) ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ

(a) xx xx xx xx

(b) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ, ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਜਾਰੀ, ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹਨ

ਕੋਡ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ, ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ, ਜਾਰੀ, ਪ੍ਰਦਾਨ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ, ਪਾਸ ਜਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(c) xx xx xx

(d) xx xx xx

(3) xx xx

(25) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 484 (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਾਰੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ

ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ, ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼, ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ, ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਚਾਉਣ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(26) ਨਟਾਬਾਦ ਪਰੀਦਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ (8) ਵਿੱਚ, ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਘਟਨਾ 8 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਕਟਕ, ਉੜੀਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। 9 ਮਾਰਚ, 1974, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 147, 148, 307, 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਚਾਰਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਨੇ 10 ਮਾਰਚ 1974 ਨੂੰ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਚਾਰ ਹੋਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ 14 ਮਾਰਚ 1974 ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 2) ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਿਓ (ਏ) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬੱਚਤ ਧਾਰਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। (a) ਧਾਰਾ 484 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ। ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਬੰਧਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਨਵਾਂ ਕੋਡ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1974 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 484 (1) ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1898 (ਪੁਰਾਣਾ ਕੋਡ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬਚਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। (2)। ਉਹਨਾਂ ਦੇ

ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੀ ਧਾਰਾ 167(2) ਦੇ ਤਹਿਤ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਧਾਰਾ 167 (2) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ। ਧਾਰਾ 344 (ਪੁਰਾਣਾ ਕੋਡ) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਕੀ ਨਵੀਂ ਕੋਡ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦਬਾਅ ਪਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਵੀਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਅਤੇ 484 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 428 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਧਾਰਾ 167 (1) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ "ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ" ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 167 (1) ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਤਾਕਤ. ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 426 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸਮੀਕਰਨ "ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ " ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1974 ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੇਵਿੰਗ ਕਲਾਜ਼ (ਏ) ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਇਸ ਲਈ, ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XIV ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਧਾਰਾ 344 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ * ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਅਪੈਰਾਥ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਿਮਾਂਡ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੇ ਐਸ. 344 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਵੇਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167(2) ਦੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।”

(27) ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

17. ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ - ਜ਼ਾਬਤਾ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਚੈਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ

- (a) ਦਿੱਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੱਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ;
- (b) ਬੰਬਈ, ਕਲਕੱਤਾ, ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਮਹਾਨਗਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੇ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ;
- (c) ਕਿਤੇ ਹੋਰ, ਕਿਸੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਰੈਂਕ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪੈਰਾਥ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਵਾਰੰਟ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਜਨਰਲ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾਥ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਅੱਗੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਈ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਪੈਰਾਥ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(28) ਇਹ ਧਾਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161, 165 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 165 ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੈਰਾਥਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਵੇਗੀ।

(29) ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ; ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੰਬਈ, ਕਲਕੱਤਾ, ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੇ ਮਹਾਨਗਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਹਾਨਗਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ; ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਰੈਂਕ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪੈਰਾਥ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾਥ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਰਗ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1988 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਰੈਂਕ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(30) ਵਿਚ ਚੌ. ਭਜਨ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ), ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਧਰਮਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿਕਾਇਤ 'ਤੇ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਓ.ਐਸ.ਡੀ.) ਨੇ 12 ਨਵੰਬਰ,

1987 ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ "ਸੀ.ਐਮ. ਦੇਖਿਆ ਹੈ. ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ: .ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ (ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ.) ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਰਕ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ 12 ਨਵੰਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਖੁਦ ਹੀ ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਓ; ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੋ" ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ (SP) ਹਿਸਾਰ ਨੂੰ ਮਾਰਕ ਕੀਤਾ। ਓਐਸਡੀ ਅਤੇ ਡੀਜੀਪੀ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਨਾਲ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 21 ਨਵੰਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਸਪੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਖੁਦ ਐਸਪੀ ਨੇ "ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰੋ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰੋ" ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਐਸਐਚਓ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 165 ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਤਹਿਤ 21 ਨਵੰਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 6.15 ਵਜੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਫਆਈਆਰ) ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਉਕਤ ਦਰਖਾਸਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਐਸ.ਪੀ ਹਿਸਾਰ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ | ਇਹ ਐਫਆਈਆਰ 161 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਐਸ. 5(2) ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਣਾ ਸਦਰ, ਹਿਸਾਰ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੁਮੇਰ ਸਿੰਘ 700, ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ 445, ਬਾਅਦ ਸਿੰਘ 47 ਸਮੇਤ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੁਮੇਰ ਸਿੰਘ 700 ਅਤੇ

ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ 445 ਨੂੰ 50-50 ਕਾਰਤੂਸਾਂ ਸਮੇਤ ਰਾਈਫਲ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰਿਪੋਰਟ ਵਜੋਂ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਭਕਤਾਵਰ ਸਿੰਘ, 602 ਰਾਹੀਂ ਇਲਾਕਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਤਾਰਾ ਚੰਦ,
ਇੰਸਪੈਕਟਰ,

ਬਾਣਾ ਸਦਰ"

(31) ਐਸਐਚਓ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਨੂੰ ਇਕ-ਇਕ ਰਾਈਫਲ ਅਤੇ 50 ਕਾਰਤੂਸ ਸੌਂਪੇ ਗਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੀ. ਭਜਨ ਲਾਇ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9172/1987 ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਸਟੇਅ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਖਰਕਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਅਪੈਰਾਥ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 136 ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

“136. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ (1) ਅਨੁਮਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; (2) ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਸ.ਪੀ. ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਐਸ.ਐਚ.ਓ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ; (3) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਧਾਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ

ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਨੰਦਮਈ ਅਗਿਆਨਤਾ ਕਾਰਨ; ਅਤੇ (4) ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਐਸਐਚਓ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 165 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੈਰਾਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਤੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(ਐਲ)(ਈ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੈਰਾਥ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਐਸਪੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ, "ਜਾਂਚ" ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਦਿਸ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਐਸਪੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਡੇ ਆਦੇਸ਼

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਚਾਹੇ ਤਾਂ, ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5A(1) ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਹਨ।"

(32) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਚ. ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ), ਐਸਐਚਓ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 165 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੈਰਾਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਤੋਂ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) (ਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੈਰਾਥ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਤੋਂ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਦੋ ਬ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਏ(ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਕਟ ਦਾ 1)

(33) ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਕੋਡਾਜੀ ਜਾਧਵ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, (9) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:-

"ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੰਨਿਆ, ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ, ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ 13 ਮਈ, 1975 ਨੂੰ, ਦੂਜੀ 20 ਜੂਨ, 1975 ਨੂੰ ਅਤੇ ਤੀਜੀ 5 ਜੁਲਾਈ, 1975 ਨੂੰ। ਹਰੇਕ ਮੰਗ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਜੁਰਮ 'ਤੇ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਜਾਂਚ ਨੇ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਜੁਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਤੀਜੇ ਮੌਕੇ, ਭਾਵ 5 ਜੁਲਾਈ, 1975 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਜੁਰਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੈਰਾਥ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(34) ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਜਾਲ ਵਿਛਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ।

(35) ਇਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਅਨੋਕਚਰ R1 ਅਤੇ R2 ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 1988 ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਹਰੇਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1988 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ। ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(36) ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੁਸ਼ੀਮਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 38(2) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

30. ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲਣਾ :- (1) xx xx xx

"30. (2) ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਰ ਆਮ ਧਾਰਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1897 (10 ਦਾ 1897) ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਅਨੁਸਰਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

(37) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ 1988 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ (ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪੂਰੇ 1897 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਮਾਮੂਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਬੱਚਤ ਧਾਰਾ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਐਕਟ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਬਚੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 6 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ

ਐਕਟ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

- "6. ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ।—ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਐਕਟ, ਜਾਂ ਕੋਈ (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ) ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਨਿਯਮ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਬਣਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ—(a) ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨਾ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ
- (b) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਸਹਿਣਾ ਪਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ
- (c) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ; ਜਾਂ
- (d) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ; ਜਾਂ
- (e) ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਯੋਗਤਾ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ੇ ਗਏ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਜਾਂਚ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।"

(38) *ਜੀ.ਪੀ ਨਾਇਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ* (10), ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਅਤੇ ਧਾਰਾ: 5(1) (d) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ, 1947, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ 1955 ਤੋਂ 1961 ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਅਨੁਪਾਤਕ ਸੀ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 18 ਦਸੰਬਰ 1964 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰ. 40 ਦੁਆਰਾ ਐੱਸ. 5(3) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 1,964 ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐੱਸ. 5(3) ਅਧੀਨ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1967 ਦੇ ਅਪੀਲ ਐਕਟ ਨੰ. 16 ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਐਸ. 5(1) (ਈ) ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 18 ਦਸੰਬਰ 1964 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਲੀਬਿਤ ਸੀ।

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:-

ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੈਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 5(3) ਦੇ ਲਾਗੂ

ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਹੜੇ ਅਪੈਰਾਥ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ S. 6(b) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 6(c) ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਐਕਟ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 1967 ਦਾ ਐਕਟ 16 20 ਜੂਨ, 1967 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਐਸ. 5(3) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਉਸ ਅਪੈਰਾਥਾਂ ਬਾਰੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। S. 5(3) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ।

ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੇਕਚਰ RI ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

(ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ, ਮਿਤੀ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1970 ਤੋਂ ਅੰਸ਼)।

ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ

ਸੂਚਨਾ

9 ਜੁਲਾਈ 1968 ਈ

ਨੰ. 6490-3H/7967।—ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1947 (1947 ਦਾ 2) ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ “ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ” ਫਿਲਹਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਏਜੰਸੀ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪੈਰਾਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਤ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(Sd.)। . .,

ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ, ਸਰਕਾਰ,
ਪੰਜਾਬ।

ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੇਕਚਰ RII ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

(ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ, ਮਿਤੀ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1970 ਤੋਂ ਅੰਸ਼)।

ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ

ਸੂਚਨਾ

12 ਅਗਸਤ, 1968 ਈ

ਨੰਬਰ 7823-3H-68/7966।—ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 6490-3H-68, ਮਿਤੀ 9 ਜੁਲਾਈ, 1968 ਅਤੇ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। 1947 ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947 (2) ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਉਕਤ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਏਜੰਸੀ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(Sd.)। . .,

ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ, ਸਰਕਾਰ,

ਪੰਜਾਬ।

(39) ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। 1947 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੈਰਾਥ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਕੇਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਤ ਏਜੰਸੀ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਨ। ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਈਪਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਥਾਪਿਤ, ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਜੋ 1947 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਇਹ ਸੂਚਨਾਵਾਂ, 1988 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30(2) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸਲਈ, ਇਹ ਸੂਚਨਾਵਾਂ, ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਾਂ ਬਚਣਗੀਆਂ। 9 ਸਤੰਬਰ, 1988 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਕਟ 1988 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(40) 1988 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੀ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਪਏ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਉਪ ਕਪਤਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1947, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1988 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੇਹ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ,

ਅਨੇਕਚਰ P2 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ , - ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 18297/VB/Co-3, ਮਿਤੀ 26 ਅਗਸਤ, 1992 ਰਾਹੀਂ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ , - ਮੀਮੋ ਨੰਬਰ 19/13/91 14 (1) 15021, ਮਿਤੀ 17 ਦਸੰਬਰ, 1992 ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਪੰਜਾਬ , - ਨੋ 21 ਅਕਤੂਬਰ, 1993 ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 23157/VB/3 ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ। ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ, ਨੋ ਮੀਮੋ ਨੰਬਰ 10/9/93/-9V(4), ਮਿਤੀ 3 ਨਵੰਬਰ, 1993 ਰਾਹੀਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ 18 ਅਕਤੂਬਰ, 1993 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁਖੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਵਿੱਚ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾਬਲ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ

ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖ ਕੇ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦੀਆਂ ਉਨੀਆਂ ਹੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਿਰਜੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਪੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ 30 ਨਵੰਬਰ, 1993 ਨੂੰ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਮਿਤੀ 26764/VB/CC3, ਮਿਤੀ 30 ਨਵੰਬਰ, 1993 ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੁੜ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਕੋਲ ਉਠਾਇਆ। ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, 1988 ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਸੀ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ

ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਪੁਲਿਸ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਅਤੇ ਸਟੈਨੋ ਟਾਈਪਿਸਟ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕਰਮ ਆਰਐਲ ਅਤੇ ਆਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1988

(41) ਇਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 156 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ XIII ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੇਸ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 156 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ, ਭਾਵ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (3) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਧਾਰਾ 156 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਪੋਹਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਛਾਣਯੋਗ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜੋ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਠੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 156 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 156 (2), 1988 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੋਧ ਜਾਂ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਦੀ ਧਾਰਾ 156 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ

(42) 1988 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ਼ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਰੈਂਕ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੀ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਆਏ ਕੇਸ 1988 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪੋਹ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਾ ਤਾਂ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ।

(43) ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 1947 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਨੇਕਚਰ R1 ਅਤੇ R2 ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, 1988 ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਗਾੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

(44) ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਨੇਕਚਰ R1 ਅਤੇ R-2 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਏਜੰਸੀ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਰਹਿਣ ਤੱਕ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 1988 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਥਾਮ ਅਧੀਨ ਅਪੈਰਾਥ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਐਕਟ, 1988 ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 17(ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਰੈਂਕ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪੈਰਾਥ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਕੋਈ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਕਰੇ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 9 ਸਤੰਬਰ, 1988 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਕਿ 1947 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 1988 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ 1897 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੇਵਲ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ 1988 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਵ 9 ਸਤੰਬਰ 1988 ਈ.

(45) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰ. 1 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ., ਇਸ ਦੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਮੇਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ

ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ